

Laidiens: 08.12.2011., Nr. 193

Ministru kabineta noteikumi Nr.897

Rīgā 2011.gada 22.novembrī (prot. Nr.68 12.§)

Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 29.panta 2. un 3.punktu

I. Vispārīgais jautājums

1. Noteikumi nosaka:

1.1. elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas un apstrādes prasības;

1.2. elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomus un termiņus, kā arī kārtību, kādā sniedzams ziņojums par šo darbu izpildi.

II. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas un apstrādes prasības

2. Šo noteikumu 15.punktā minētās personas un atkritumu apsaimniekotāji elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus savāc atsevišķi no citiem sadzīves un bīstamajiem atkritumiem. Atsevišķi savāktos elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus savāc un pārvadā tā, lai tiktu veicināta veselu elektrisko vai elektronisko iekārtu vai tajās esošo komponentu atkārtota izmantošana un pārstrāde.

3. Operators elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas punktā var atteikties pieņemt atkritumus, kuri:

3.1. elektriskajās un elektroniskajās iekārtās esošo piesārņojošo vielu dēļ rada risku elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas punkta darbiniekiem;

3.2. nesatur būtiskus komponentus;

3.3. satur citus atkritumus, kas nav elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi.

4. Šo noteikumu 3.1.apakšpunktā minēto iekārtu atkritumus apsaimnieko atbilstoši šo noteikumu 11.punktam.

5. Pirms jebkuras darbības, kas tiek veikta elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietās, lai šo atkritumu ķīmiskās vielas un sastāvdaļas atdalītu, izjauktu, sasmalcinātu, kā arī sagatavotu pārstrādei vai apglabāšanai (turpmāk – apstrāde), operators ierīko:

5.1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu;

5.2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;

5.3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus, no kuriem ir iespējama eļļu izdalīšanās.

6. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādes iekārtās (turpmāk – apstrādes iekārtas) operators ierīko:

6.1. svarus elektrisko un elektronisko atkritumu masas noteikšanai;

6.2. ūdeni un piesārņojošās vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām un, ja nepieciešams, ar eļļu uztvērējiem, kā arī pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu vietās, kurās tiek uzglabāti un apstrādāti elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi;

6.3. piemērotas vietas atdalīto sastāvdaļu uzglabāšanai;

6.4. piemērotas tvertnes bateriju un akumulatoru, polihlorētos bifenilus un polihlorētos terfenilus saturošu kondensatoru un citu bīstamo atkritumu, kā arī radioaktīvo atkritumu uzglabāšanai;

6.5. notekūdeņu novadišanas un attīrīšanas sistēmas.

7. Apstrādes iekārtu operators nodrošina šādu apstrādes iekārtās nogādāto atsevišķi savākto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu sastāvā esošo vielu un sastāvdaļu atdalīšanu:

7.1. polihlorētos bifenilus (PHB) saturoši kondensatori;

7.2. detaļas, kurās ir dzīvsudrabs (arī dzīvsudrabu saturoši releji, slēdži vai izgaismošanas spuldzes);

7.3. baterijas un akumulatori;

7.4. mobilo telefonu un citu iekārtu iespiesto shēmu plates, ja iespiestās shēmas plates virsma ir lielāka par 10 cm²;

7.5. šķidrā un pastveida tonera, kā arī krāsu tonera kasetnes;

7.6. plastmasa, kura satur bromētas, liesmu slāpējošas ķīmiskas vielas vai ķīmiskus produktus;

7.7. azbesta atkritumi un azbestu saturošas sastāvdaļas;

7.8. katodstaru lampas;

7.9. hlorfluorogļūdeņraži (freoni, CFC), daļēji halogenēti hlorfluorogļūdeņraži (HCFC) vai fluorogļūdeņraži (HFC), ogļūdeņraži (HC);

7.10. gāzizlādes spuldzes;

7.11. šķidro kristālu displeji (arī kopā ar apvalku), ja to virsma pārsniedz 100 cm², un displeji, ko izgaismo ar gāzizlādes spuldzēm;

7.12. ārējie elektriskie kabeļi;

7.13. detaļas, kurās ir ugunsizturīgas keramikas šķiedras;

7.14. detaļas, kuras satur radioaktīvas vielas (izņemot detaļas, ar kurām drīkst veikt darbības bez speciālās atļaujas (licences) vai atļaujas darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem);

7.15. elektrolītus saturoši kondensatori (augstums > 25 mm, diametrs > 25 mm vai proporcionāli līdzīgs tilpums).

8. Apstrādes iekārtu operators nodrošina šādu atsevišķi savākto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādi:

8.1. fluorescējošā slāņa atdalīšanu no katodstaru lampām;

8.2. tādu ozona slāni noārdošo gāzu vai siltumnīcas efekta gāzu izvadīšanu no iekārtām, iekārtu putām un kontūriem, kuru globālās sasilšanas potenciāls ir lielāks par 15, un ozona slāni noārdošo gāzu apstrādi atbilstoši

Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 29.jūnija Regulai (EK) Nr.2037/2000 par vielām, kas noārda ozona slāni;

8.3. dzīvsudraba atdalīšanu no gāzizlādes spuldzēm.

9. Apstrādes iekārtu operators nodrošina savāktu elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādi tā, lai tiktu nodrošināta elektrisko un elektronisko iekārtu vai to sastāvdaļu pārstrāde vai atkārtota izmantošana videi drošā veidā.

10. Apstrādes iekārtu operators nodrošina, ka elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu sastāvā esošos materiālus un sastāvdaļas, pēc kuru sasmalcināšanas var rasties bīstamie atkritumi, atdala un uzglabā atsevišķi.

11. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus, kas ir bīstami vai radioaktīvi, nodod operatoriem, kuri ir saņēmuši atļauju bīstamo vai radioaktīvo atkritumu pārstrādei vai apglabāšanai.

12. Apstrādes iekārtu operators nodrošina, ka bīstamie atkritumi, kuri radušies elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādē, tiek uzskaitīti atbilstoši bīstamo atkritumu uzskaiti regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

13. Ja apstrādes iekārtas operators elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus vai citus atkritumus, kas radušies pēc apstrādes iekārtas darbības, tajā skaitā bīstamos vai radioaktīvos atkritumus, negatavo atkārtotai izmantošanai, reģenerācijai vai apglabāšanai vai neveic notekūdeņu attīrīšanu, tas pēc vides valsts inspektora pieprasījuma uzrāda līgumus:

13.1. par atkritumu nodošanu, lai tie tiktu sagatavoti atkārtotai izmantošanai, reģenerācijai vai apglabāšanai;

13.2. par notekūdeņu attīrīšanu;

13.3. par eļļainu notekūdeņu attīrīšanu.

14. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde vismaz reizi gadā pārbauda apstrādes iekārtu darbības atbilstību vides aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasībām un atļaujas nosacījumiem. Valsts vides dienests katru gadu līdz 1.maijam iesniedz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā pārskatu par veiktajām apstrādes iekārtu pārbaudēm.

III. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomi un termiņi

15. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomu izpildi šajos noteikumos noteiktajos termiņos nodrošina:

15.1. elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāji;

15.2. elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekotāji, kas izveidoti atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu.

16. Mājsaimniecības elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomam gadā jābūt vismaz četriem kilogramiem atkritumu uz iedzīvotāju.

17. Šo noteikumu 15.punktā minētās personas katru gadu nodrošina apstrādes iekārtās nogādāto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu reģenerāciju, atkārtotu izmantošanu un pārstrādi šādos apjomos:

17.1. reģenerē vismaz 80 % no normatīvajos aktos par elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijām un par prasībām elektrisko un elektronisko iekārtu marķēšanai un informācijas sniegšanai minēto 1.kategorijas (lielās mājsaimniecības iekārtas) un 10.kategorijas (tirdzniecības automāti) elektrisko un elektronisko iekārtu vidējās

masas, tajā skaitā atkārtoti izmantojot un pārstrādājot šo iekārtu sastāvdaļas, materiālus un vielas 75 % apmērā no iekārtu vidējās masas;

17.2. reģenerē vismaz 75 % no normatīvajos aktos par elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijām un par prasībām elektrisko un elektronisko iekārtu marķēšanai un informācijas sniegšanai minēto 3.kategorijas (informācijas tehnoloģijas un elektrosakaru iekārtas) un 4.kategorijas (patērētāju iekārtas) elektrisko un elektronisko iekārtu vidējās masas, tajā skaitā atkārtoti izmantojot un pārstrādājot šo iekārtu sastāvdaļas, materiālus un vielas vismaz 65 % apmērā no iekārtu vidējās masas;

17.3. reģenerē vismaz 70 % no normatīvajos aktos par elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijām un par prasībām elektrisko un elektronisko iekārtu marķēšanai un informācijas sniegšanai minēto 2.kategorijas (mazās māsaimniecības iekārtas), 5.kategorijas (apgaismošanas iekārtas), 6.kategorijas (elektriskie un elektroniskie instrumenti, izņemot liela izmēra stacionāras iekārtas), 7.kategorijas (rotaļlietas, atpūtas un sporta iekārtas) un 9.kategorijas (monitoringa un kontroles instrumenti) elektrisko un elektronisko iekārtu vidējās masas, tajā skaitā atkārtoti izmantojot un pārstrādājot šo iekārtu sastāvdaļas, materiālus un vielas vismaz 50 % apmērā no iekārtu vidējās masas;

17.4. atkārtoti izmanto un pārstrādā gāzizlādes spuldzēs esošās sastāvdaļas, materiālus un vielas vismaz 80 % apmērā no minēto spuldžu svara.

18. Reģenerācijas, pārstrādes un atkārtotas izmantošanas apjomu nosaka procentos no to attiecīgās kategorijas elektrisko un elektronisko iekārtu vidējā svara, kuras nogādātas atkritumu apstrādes iekārtās iepriekšējā gadā.

19. Šo noteikumu 15.punktā minētās personas nodrošina, lai, sasniedzot šo noteikumu 17.punktā minētos mērķus, veselu elektrisko un elektronisko iekārtu atkārtota izmantošana tiktu veikta prioritāri.

20. Lai varētu pierādīt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas, pārstrādes, atkārtotas izmantošanas un reģenerācijas apjomu, šo noteikumu 15.punktā minētās personas, noslēdzot attiecīgus līgumus ar elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādes, pārstrādes vai reģenerācijas iekārtu operatoriem, nodrošina, ka elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu, to sastāvdaļu, materiālu un vielu masa tiek noteikta un reģistrēta tad, kad šie atkritumi tiek nogādāti apstrādes iekārtās un izvesti no apstrādes iekārtām, vai tad, kad atkritumi tiek nogādāti pārstrādes vai reģenerācijas iekārtās.

21. Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apstrādi var veikt citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai ārpus Eiropas Savienības, nodrošinot, ka elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi tiek pārvadāti atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu sūtījumiem, Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 14.jūnija Regulai Nr.1013/2006 par atkritumu sūtījumiem un 1989.gada 22.marta Bāzeles konvencijai par kontroli pār kaitīgo atkritumu robežšķērsojošo transportēšanu un to aizvākšanu. Ārpus Eiropas Savienības eksportēto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu masu ieskaita savākšanas, atkārtotas izmantošanas, reģenerācijas un pārstrādes apjomā, ja eksportētājs var pierādīt, ka šo atkritumu pārstrāde, atkārtota izmantošana vai reģenerācija importētājā valstī ir notikusi atbilstoši prasībām, kas ir līdzvērtīgas šo noteikumu prasībām.

IV. Ziņojums par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomiem

22. Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotājs vai elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekotājs (ja ražotājs ar to ir noslēdzis attiecīgu līgumu) četras reizes kalendāra gadā iesniedz elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrā:

22.1. ziņojumu par ražotāja Latvijas tirgū piedāvāto elektrisko un elektronisko iekārtu daudzumu (svaru), par dalīti savākto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu svaru, kā arī par to elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu svaru, kuri apstrādāti Latvijā vai izvesti apstrādei ārpus Latvijas (1.pielikums);

22.2. ziņojumu par atkārtoti izmantoto, pārstrādāto un reģenerēto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu daudzumu (svaru) (2.pielikums).

23. Elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāji, kas piegādā elektriskās un elektroniskās iekārtas, izmantojot distances līgumu, četras reizes kalendāra gadā iesniedz elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrā ziņojumu par Eiropas Savienības dalībvalstu tirgos piedāvāto elektrisko un elektronisko iekārtu daudzumu (svaru) (3.pielikums). Minēto informāciju iesniedz par katru Eiropas Savienības dalībvalsti atsevišķi. Informāciju par Latvijas tirgū piedāvāto elektrisko un elektronisko iekārtu daudzumu (svaru) iesniedz atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumam.

24. Šo noteikumu 22. un 23.punktā minētos ziņojumus elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrā iesniedz līdz kārtējā gada 30.aprīlim, 30.jūlijam, 30.oktobrim un nākamā gada 30.janvārim.

25. Ja šo noteikumu 22. vai 23.punktā minētos ziņojumus elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju reģistrā atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektrisko un elektronisko iekārtu ražotāju un bateriju vai akumulatoru ražotāju reģistrācijas kārtību un samaksu par datu uzturēšanu iesniedz elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekotājs, vienlaikus ar šo noteikumu 22. vai 23.punktā minētajiem ziņojumiem iesniedz arī rakstisku informāciju par tiem elektrisko un elektronisko iekārtu ražotājiem, ar kuriem iepriekšējā pārskata periodā ir noslēgti vai izbeigti līgumi par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanu.

V. Noslēguma jautājumi

26. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2004.gada 9.novembra noteikumus Nr.923 "Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi" (Latvijas Vēstnesis, 2004, 181.nr.; 2006, 25.nr.; 2007, 161.nr.; 2008, 117.nr.; 2009, 30., 126.nr.).

27. Lai izvērtētu šo noteikumu 17.punktā minēto mērķu sasniegšanas iespējas, informācija par atkārtoti izmantoto elektrisko un elektronisko iekārtu daudzumu (svaru), kas iegūta līdz 2008.gada 31.decembrim, netiek izmantota.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2003.gada 27.janvāra Direktīvas 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA).

Ministru prezidents *V.Dombrovskis*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs *E.Sprūdžs*

1.pielikums
Ministru kabineta
2011.gada 22.novembra
noteikumiem Nr.897